

Dordrecht, dinsdag 11 februari 2025

Geachte leden van de Beeld- en oordeelsvormende commissie, voorzitter, griffier, mevrouw Van Benschop, tafelgenoten, ambtenaren en mensen op de tribune,

Ik ben Anke-Elze Rietstap, bestuurder van Stichting Ouderplatform Zuid-Holland Zuid, inwoner van onze schitterende stad Dordrecht en moeder van twee prachtige kinderen met een neurodiverse ontwikkeling.

Vandaag ligt de Raadsinformatiebrief (RIB) over de vier Uitvoeringsprogramma's van de Visie Sociaal Domein Dordrecht 2030 voor.

We zijn blij met de reactie van het college op ons advies en alle tijd en aandacht die er, mede door de ambtenaren, in dit onderwerp is gestoken. Toch voel ik vanavond de noodzaak om in te spreken.

Gevolgen van vershraling jeugdhulpaanbieders

Ik maak mij ernstig zorgen over de gevolgen van de vershraling van het aantal jeugdhulpaanbieders. Het idee is dat minder aanbieders leidt tot meer efficiëntie en lagere kosten. Maar de praktijk laat iets anders zien: de zorg verslechtert, de kosten stijgen en steeds meer kinderen dreigen tussen wal en schip te vallen.

Waarom? Omdat minder aanbieders betekent:

- **Minder maatwerk.** Jeugdhulp is geen one-size-fits-all-oplossing. Kinderen met complexe problemen, zoals trauma, autisme of hechtingsproblematiek, hebben gespecialiseerde hulp nodig. Het leidt tot misdiagnoses, ineffectieve behandelingen en uiteindelijk grotere problemen.
- **Langere wachttijden.** Hoe minder aanbieders, hoe groter de druk op de overblijvende organisaties. Wachttijden lopen op en in de tussentijd escaleren problemen. Een kind dat nu lichte ondersteuning nodig heeft, heeft na maanden wachten misschien crisiszorg nodig.
- **Minder concurrentie, hogere prijzen.** Grote aanbieders krijgen een monopoliepositie en kunnen tarieven opdrijven, zonder dat dit leidt tot betere zorg. Ondertussen verdwijnen kleinschalige, flexibele initiatieven die wél maatwerk en snelle hulp bieden.
- **Schending van de keuzevrijheid uit de Jeugdwet.** Artikel 2.3, vijfde lid van de Jeugdwet bepaalt dat de jeugdige en zijn ouders zoveel mogelijk keuzevrijheid moeten hebben in de zorg die zij ontvangen. Door aanbieders te schrappen, wordt deze keuzevrijheid sterk ingeperkt. Gezinnen worden gedwongen zorg af te nemen die niet aansluit bij hun specifieke behoeften, met alle gevolgen van dien. Om nog te zwijgen over de onvrede die zal ontstaan omtrent identiteitsgebonden zorg.

De mastodonten – grote uitgestorven dieren – worden gedwongen om tóch specialistische zorg aan te bieden, terwijl ze die expertise niet in huis hebben. Dit betekent dat ze:

- **Extreem dure externe specialisten moeten inhuren** om hun aanbod te completeren. Deze specialisten werken vaak via freelance- of bemiddelingsbureaus tegen torenhoge tarieven.
- **Zichzelf in bochten wringen om expertises op te zetten** die niet in hun oorspronkelijke visie passen, wat leidt tot bureaucratie, inefficiëntie en een gebrek aan kwaliteit.
- **Ondermaatse zorg leveren tegen een hogere prijs**, omdat ze niet de juiste kennis en ervaring hebben.

Het resultaat? Een nóg duurder en inefficiënter zorgsysteem.

En laten we eerlijk zijn: we kunnen feitelijk vrij eenvoudig constateren dat wij als ouderplatform het gelijk aan onze zijde hebben. De kosten zijn namelijk al explosief gestegen toen we van een kleine 500 jeugdhulpaanbieders naar zo'n 120 gingen.

Ik zie u denken. Mijn cijfers zijn juist. Raadsleden die mij kennen weten dat ook. Ik heb nog even navraag gedaan bij het voormalige contractmanagement en de directie van de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ.

Ondanks onze niet aflatende waarschuwingen aan deze regio en de toenmalige wethouder van Rotterdam, Hugo de Jonge, later minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, werd er niet naar ons geluisterd. De gevolgen zijn inmiddels zichtbaar: ondanks een exponentiële toename van het jeugdhulpbudget vallen steeds meer kinderen en jongeren tussen wal en schip.

We zien nu al dat gezinnen vastlopen en professionals afhaken door de hoge werkdruk. Als we het tij niet keren, blijft er straks alleen nog peperdure crisiszorg over.

Oproep aan de gemeenteraad

Daarom roep ik u op om te kiezen voor een divers en toegankelijk zorglandschap, waarin elk kind de hulp krijgt die het nodig heeft en waarin de keuzevrijheid, zoals vastgelegd in de Jeugdwet, wordt gewaarborgd. Alleen zo voorkomen we dat problemen escaleren, respecteren we het recht van gezinnen om de zorg te kiezen die bij hen past en kunnen we eindelijk gaan besparen!

Ik wil u, commissieleden, voorzitter, griffier, mevrouw Van Benschop, tafelgenoten, ambtenaren en de mensen op de tribune, hartelijk danken voor uw aandacht.